

Vestnik.

Osobne vesti. V osmi činovni razred so prestavljeni gg. profesorji: Karlin Davorin, Levec Francišek, Proft Klem., Wallner Julij, Wester Avgustin v Ljubljani in Obergföll J. v Kočevju.

Preskušnje učne usposobljenosti. Ravnateljstvo c. kr. izpraševalne komisije za občne ljudske in meščanske šole v Ljubljani razglasa nastopni razpis:

Prihodnje preskušnje učne usposobljenosti za občne ljudske in meščanske šole se prično dne 1. velikega travna t. l.

Kandidatje in kandidatnje za to preskušnjo naj vložo po vis. ministerjalnem ukazu od dne 31. malega srpana 1886, št. 6032, ki objavlja predpis o preskušnjah učne usposobljenosti za ljudske učitelje, svoje pravilno opremljene prošnje za pripust k preskušnji potem šolskega vodstva pri svojem predstojnem okrajnem šolskem oblastvu, ako pa ta čas niso v šolski službi, s priloženimi svojimi službenimi spricvali in zdravstvenim spricvalom uradnega zdravnika o telesni sposobnosti prosilca za učiteljski stan neposredno pri onem okrajnem šolskem oblastvu, pod katerim so nazadnje služili in sicer pravočasno, da bode šolskim oblastvom mogoče, te prošnje do dne 20. malega travna t. l. podpisani komisiji vročiti.

Kandidatje in kandidatnje, ki so svoje pravilno opremljene prošnje za pripust k preskušnji pravočasno vložili, naj ne pričakujejo šele posebnega povabila, temveč naj se sudejo dne 1. vel. travna ob 8. uri dopoludne k pisni preskušnji v sobah, katere so na tukajšnjem c. kr. učiteljski v to določene.

Iz c. kr. mestnega šolskega sveta. O seji c. kr. mestnega šolskega sveta ljubljanskega z dne 18. svečana let-s smo prejeli nastopno poročilo: Zapisnikar je poročal o došlih kurencijah od zadnje seje sem in povedal, kako so bile rešene. Potem je prišlo na vrsto več prošenj za oprostjenje od plačevanja ukovine in za izpust iz vsakdanje šole. Neka prošnja za dovolitev novčne podpore pojde s priporočilom na občinski svet. Podrobne učne črteže, katere so predložila vodstva mestnih dekliških ljudskih šol na mestnega šolskega sveta poziv glede jednotne uredbe pouka v ženskih ročnih delih, je najprej izročiti kompetentni strokovni učiteljski, da jih oceni, potem pa jih predložiti posebnemu v ta namen sestavljenemu odseku, ki jih presodi in o njih stavi svoje nasvete. Poročilo c. kr. okrajnega šolskega nadzornika, prof. Franciška Levca o nadzorovanji gospodinjstve šole pri nunah se je vzelo na znanje. Prošnjo za dovolitev novčne podpore in pa prošnjo za podaljšanje dopusta povodom bolezni podeljenega je predložiti z dotičnimi navesti deželnemu šolskemu svetu. Glede prestopa učencev in učenek z jedne šole na drugo med šolskim letom se je ustanovilo posebno določilo, katero bode v prihodnje pravec vodstvom vseh javnih ljudskih šol ljubljanskih.

Umrl je dne 26. svečana g. Edvard Öhlhofer, učitelj v zasebnem učnem in vzgojnem zavodu gosp. dr. J. Waldherra-j v Ljubljani, po dolgi, mučni bolezni. Porojen v Ljubljani dne 23. vel. travna 1868. l. je tu dovršil spodnjo realno in učiteljsko, kjer si je pridobil zrelostno spricvalo. Potem je nekoliko časa deloval kot suplent na drugi mestni deški šoli in

vstopil v imenovani zavod. Bil je ljubeznjiv učitelj svojih učencev in sploh nroljuben in delaven. Bodi mu zemljica lahka!

Štipendije za profesorje srednjih šol za potovanje v Italijo in na Grško v učne namene. Te ustanove, katerih jedno letos uživa naš sotrudnik profesor S. Rutar, ki sedaj potuje po Italiji, oddati so za šolsko leto 1893/4. Dobiti more tako ustanovo profesor, ki ima popolno usposobljenost za klasično filologijo ali za zemljepis in zgo-dovino.

Enketa za gluho-nemnico se je te dni posvetovala pri deželnem odboru v Ljubljani.

Kranjski okrajni šolski nadzorniki so imeli dne 30. sušca pri deželnem šolskem nadzorniku gosp. J. Šumanu konferencijo. Istega dne je g. deželni šolski nadzornik sklical stalni odbor deželne učiteljske konferencije v posvetovanje.

Strokovne nadzornike za pouk v risanju in srednjih šolah in učiteljskih je uvedlo naučno ministerstvo z razpisom z dne 19. vinotoka 1892. štev. 5241 ter za to stroko imenovalo nadzornike i. s.: za Gorenje Avstrijsko, Salcburško, Štajersko, Koroško, Kranjsko in za nemške zavode na Tirolskem in Vorarberškem profesorja na državni realki v Salcburgu Hermann Lukas-a; za Primorje, Dalmacijo in za laške zavode na Tirolskem učitelja na državni gimnaziji v Rudolfovem Mateja Gembreich-a.

Učiteljske plače na Ogerskem. Ogerski naučni minister je podal pred kraljico učnemu odseku državne zbornice kaj zanimive podatke o plačah učiteljev osnovnih šol. Po teh podatkih znaša število učiteljev, ki vlečejo po 400 gld. letne plače, blizu 12.000. Okolu 4000 učiteljev ima nekaj večje dohodke od omenjene vsote. Za vse druge učitelje pa znaša redna letna plača manj kot 300 gld. in jim bode torej v smislu predloge, o kateri se ima baš sedaj odsek posvetovati, treba plačo vzvišiti do te svote. Takih učiteljev pa je 5278, tako, da bode v dopolnitev njih plače do predlaganega minima treba 603.455 gld. „Pa“.

Narodnosti na Hrvaškem in v Slavoniji. Od 2.186.410 prebivalcev na Hrvaškem in v Slavoniji je 117.493 Nemcev, 68.794 Madjarov, 27.521 Čehov, 20.987 Slovencev, 13.614 Slovakov, 3.606 Rusinov, drugim manjšim narodnostim pa pripada 12.676 duš. Ostalih 1.921.719 duš je Srbov in Hrvatov in od teh je 587.000 pravoslavnih Srbov. „Golub“.

Električna rastlina. V Nikaragui, državi v Severni Ameriki, raste neka posebna rastlina, kateri so dali ime „Phytolacca electrica“, t. j. električna rastlina. To ime je dobila od tega, ker vsakega, kateri se je dotakne, udari kakor kak električni stroj. Ako se približamo tej rastlini s kompasom, začne se magnetna igla že na 7 do 8 korakov oddaljenosti nemirno premikati. Ako kompas držimo ravno nad rastlino, suče se magnetna igla na okrog. V zemlji, kjer raste ta rastlina, ne nabaja se prav nič železa, torej se elektrika tvori v rastlini sami. Po noči nima skoraj nič električne moči, največ je ima ob 3. uri popoldne. Ob nevliti pa je električna moč največja. Še nikoli se ni zapazilo, da bi na rastlino sedla kaka ptica in to zaradi električnega udara. „Golub“.

Mariborsko učiteljsko društvo je povabilo „Zvezo slovenskih učiteljskih društev“, da bi imela letos svoj veliki zbor v Mariboru.

Pedagogiški svetovni kongres v Čikagi. Dnevni red pedagogiškega svetovnega sestanka v Čikagi. V času razstave se bode vršil v Čikagi tudi kongres za šolo in vzgojo in sicer od dne 25. mal. srpana t. l. dalje. Predlagani sta dve splošni večerni zborovanji in poleg teh še posebne seje dopoludne in popoldne. Na dnevnem redu so ti-le predmetje: 1. Za glavno zborovanje: Brezplačnost pouka. Šolske stavbe. Šolske knjižnice. Šolski muzeji. Šolski listi. Šolska higijena. Šola in umetnost. Verska in нравstvena vzgoja. Nauk o državni ustavi v šoli. Šolske skušnje in promocija učencev. Učitelji in učiteljice? Šolska statistika. 2. Za posebno zborovanje: a) Ljudsko šolstvo: Ustanovitve otroških vrtov. Razredovanje in red sedežev. Šolski voditelj. Rokotvorni pouk. b) Srednje šolstvo: Prave meje srednješolskega pouka. Izobražba srednješolskih učiteljev. Šolsko nadzorovanje. Šolski voditelj. Pripravljanje učencev za praktično življenje. Učenje latinščine in grščine. Kaj naj se prej uči, geometrija ali algebra? c) Višja vzgoja: Amerikanski kolegij v razmerji s kolegiji drugih dežel. Specijelne vede v kolegiji. Višje šole za ženski spol. Akademije stopnje. d) Raznoternosti: Obrtne in tehnične šole. Izobražba učiteljev v seminarjih in akademijah. Šole za pravnike. Medicinci in bogoslovci. Eksperimentalno in racionalno dušeslovje. Višje trgovske šole.

Pisalo iz aluminija je najnovejšo učilo. To piše ravno tako svetlo, kakor ono iz škrla. Jako je lahko, ne obrablja se in ne zlomi in kar je glavna reč, da

prav tiho drči po tablici, med tem ko kameno pisalo časi prav neprijetno praska in skriplje. Velja 10 kr., a vsejedno pride skoraj ceneje, kot kameno pisalo, ki se obilokrat zlomi in se mora vedno ostriti, in če je že prekratko, pa novo kupiti. — Kakor večkrat prišli so tudi tu po naključju na to iznajdbo. Neki nemški častnik skušal je trdobo aluminija in to tudi na tablici svojega sinčka. Ker so se poteze za lahkoto izbrisale, povedal je to iznajdbo domačemu učitelju, ki je to stvar takoj praktično v šoli poskusil. Kmalu potem sta patentirala častnik in učitelj iznajdbo, katera bo morda šoli dobro služila. Pisala iz aluminija izdeluje tvrdka Flach in Keil v Olbersdorf-u. *J. H.*

Harmonij na prodaj. Podpisanec ima na prodaj 5½ oktav obsegajoč harmonij. Harmonij je dobro ohranjen ter se odda tudi na obroke.

J. Bartl,
učitelj v Šmartnem pri Litiji.

Zahvala. Slavna kranjska hranilnica v Ljubljani je blagoizvolila v napravo t. j. v razširjanje šolskega vrta v Polhovem Gradcu podeliti vsoto 50 gld., za kateri velikodušni dar slavno-isti podpisani krajni šolski svet izreka najprisrčnejšo zahvalo.

Krajni šolski svet v Polhovem Gradcu,
dne 4. sušca 1893.

Janko Bajec,
šolski vodja.

Jakob Sodnikar,
predsednik.

Zahvala. Slavna „Národna šola“ je poslala podpisancu v kratkem času za mal znesek dvakrat obilo šolskega blaga in različnih knjig za učence in knjižnico. Lepa hvala!

Griblje, dne 23. sušca 1893. *Zupanec.*

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Št. 348

o š. sv. Na trirazrednici v Dobropoljah je stalno ali začasno umestiti drugo učno mesto z dohodki III. plačilnega razreda.

Pravilno opremljene prošnje naj se prepisanim pitem semkaj vložijo v teku treh tednov.

C. kr. okrajni šolski svet v Kočevju
dne 19. sušca 1893.

Na c. kr. učiteljski v Koprnu je z začetkom šolskega leta 1893/4. umestiti službo glavnega učitelja za

zemljepis in zgodovino s subsidijarično vporabo za pouk v nemščini.

Pravilno opremljene prošnje, v katerih naj prosilec dokažejo, da so usposobljeni za nemški in slovenski učni jezik, naj se predpisanim pitem vložijo do konca meseca malega travna pri c. kr. deželnem šolskem svetu za Istro v Trstu.

Na zakasnele prošnje se ne bode oziralo.

(Verordnungsblatt des Ministeriums für Cultus und Unterricht, 1893. kos VI.)

Listnica uredništva.

G. M. H. v D.: Hvala za poslano! Prosimo, da nam ob svojem času kdo poroča o zborovanju. Pozdrav! — G. L. St. v K.: Hvala za poslano. Omenjeno razpravo priobčimo takoj, ko nam jo pošljete. Razpravo iz nazornega nauka imamo pripravljeno za

jesenski čas in mislimo, da ni zastarela. Ako želite v nji morda kaj preurediti, vam jo pošljemo. Pozdrav! — G. J. H. v P.: Take kratke notice nam prav ugajajo. Pošljite se kaj. Hvala! — G. J. P. v G.: Hvala za poslani dopis: za to številko je došel prekasno. — **Vsem sotrudnikom in tovarišem veselo veliko noč!**

«Učiteljski Tovariš» izhaja na celi polni velike osmerke 1. in 16. dan vsakega meseca; ako je pa na ta dan nedelja ali praznik, izide dan poprej ali pa dan pozneje. — List stoji za vse leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 50 kr. Udje «Slovenskega učiteljskega društva» prejema list za 2 gld. na leto, za 1 gld. na pol leta.

Spisi naj se blagoizvolijo pošiljati uredništvu v Ljubljano, Komenskega ulice št. 9; naročnino pa prejema gospod Fr. Kokalj v Ljubljani na Bregu št. 16.

Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko.

Lastnik: Slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani. — Tisek R. Milčeve tiskarne v Ljubljani.